

Ольга Комар,
доктор педагогічних наук, професор
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

ІННОВАЦІЙНА ПІДГОТОВКА СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У сучасному інтелектуальному суспільстві велика надія покладається на інноваційну підготовку майбутнього вчителя, оскільки студент педагогічного навчального закладу постає як одна з найважливіших постатей суспільства.

Сучасні ВНЗ прагнуть до такої підготовки майбутніх вчителів початкових класів, коли навчальний процес суттєво відрізняється від традиційної радянської підготовки і стилем, і змістовим наповненням, і абсолютно новими дисциплінами тощо, але при цьому за традицією головними залишаються питання «що вивчати», «яким чином навчати», «як зацікавити учнів до навчання».

Жодний найталановитіший учитель не встигає за розвитком науково-технічного прогресу. Тому головним питанням порядку денного при підготовці майбутніх учителів початкової школи є опанування ними уміннями і навичками саморозвитку особистості, що значною мірою вирішується шляхом упровадження інтерактивних технологій, організації інноваційного процесу навчання у ВНЗ.

У процесі педагогічної діяльності ми вияснили, що в сучасній педагогічній науці і практиці існує два різних суперечливих один одному погляди на навчально-виховний процес і роль учителя в ньому. Одні педагоги прихильні до думки, що учитель є головною фігурою навчального і виховного процесу – суб'єктом, який направляє свою енергію (розповідає, демонструє, вказує, вимагає, застосовує дію голосу або інших видів впливу). Як правило, таку позицію займають і поводять себе вчителі, виховані за радянської доби і привчені до авторитарного стилю роботи. Інші ж дотримуються думки про те, що вчительська праця абсолютно соціальна: тільки вчитель своїми знаннями і методами роботи не впливає на колектив учнів. Людина формується як соціальна особа і співпраця в колективі має велике значення для становлення особистості.

Керувати таким складним процесом доводиться вчителю, а для вчителя початкової школи цей процес у багато разів складніший і відповідальніший, оскільки вчитель початкових класів навчає різним предметам своїх підопічних, проводить з ними виховні години, екскурсії, а, в цілому, з 8.00 до 13 години в середньому знаходиться у безпосередньому контакті з учнями. Тому велику роль у стимулюванні конкретних вчинків і дій учнів, їхнього навчання, виховання і

спілкування відіграють методи, які застосовує вчитель у навчально-виховному процесі.

Методика роботи сучасного педагога певним чином відрізняється від методів роботи радянської доби. Характерною рисою педагогічної діяльності радянської школи було те, що вона являла собою набір прийомів, направлених від педагога до учнів, від дорослого до дітей без всяких питань і заперечень. Взаємовплив учнів один на одного або не враховувався зовсім, або йому приділявся мінімум уваги. В сучасних умовах взаємодія учнів у процесі навчання є об'єктивною вимогою суспільства. Взаємовплив педагога і дитячого колективу не тільки не заперечують одне одного, а, навпаки, стає особливо дієвим і ефективним у своїй єдності. Характерною рисою педагогічної взаємодії учителя і учнів сучасної школи є запровадження у навчальному процесі інтерактивних технологій, які направлені на розвиток особистості учня не тільки безпосередньо від педагога, а й, що особливо важливе, від учнівського колективу.

Інтерактивне навчання – це організація вчителем за допомогою певної системи способів, прийомів, методів освітнього процесу, заснованого на:

- ✓ суб'єкт-суб'єктних відносинах педагога й учня (паритетності);
- ✓ багатосторонній комунікації;
- ✓ конструюванні знань учнем;
- ✓ використанні зворотнього зв'язку і рефлексії досягнутих результатів;
- ✓ постійній активності учня.

Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці) де і учень, і вчитель є рівноправними партнерами, мають спільну мету, очікуваний результат, що сприяє реалізації потреб кожного, розподіляють єдиний процес співпраці, спільної діяльності між всіма учасниками, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють.

Навчання за інтерактивними технологіями:

- ✓ прагнення до співробітництва;
- ✓ добровільне засвоєння м-лу;
- ✓ формування власної думки і правильне її вираження;
- ✓ доведення своєї точки зору, аргументація, уміння диспутувати;
- ✓ уміння слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- ✓ моделювання різних соціальних ситуацій, збагачення власного соціального досвіду;
- ✓ створення конструктивних відносин в групі, знаходження свого «Я», уникнення конфліктів, прагнення до діалогу;
- ✓ знаходження спільного розв'язання проблеми;
- ✓ творчий підхід до засвоєння навчального матеріалу;

✓ розвиток навичок проєктувальної діяльності, самостійної роботи, виконання творчої роботи.

У процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності ми визначали готовність їх до здійснення інтерактивного навчання.

Висновки:

- позитивний результат професійно-педагогічної підготовки,
- інтегроване багаторівневе динамічне особистісне утворення.

Як правило всі студенти опановують інтеракцію і добре володіють нею. Позитивні результати ми бачимо під час проходження студентами переддипломної педагогічної практики.